

СПЕЦИФІКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ

О. В. ЖАРУН, кандидат економічних наук

І. І. ЧЕРНЕГА, доктор економічних наук

Н. О. БЛЕНДА, кандидат економічних наук

М. А. КОРОТЄЄВ, кандидат економічних наук

Р. Ф. ЖАРУН, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії)

Уманський національний університет

Стаття присвячена дослідженню специфіки забезпечення комплексних соціальних послуг у сучасних умовах розвитку українських громад. У роботі проаналізовано нормативно-правові засади інтегрованої моделі, визначено роль соціальної сфери, системи освіти, охорони здоров'я та діяльності мультидисциплінарних команд у процесі надання комплексної підтримки сім'ям і дітям. Особливу увагу зосереджено на розвитку послуги раннього втручання, механізмах міжвідомчої взаємодії та практичних результатах реалізації національних і міжнародних програм. Встановлено ключові виклики впровадження інтегрованих послуг, зокрема кадрові, фінансові та організаційні обмеження, а також окреслено перспективи удосконалення системи соціальної підтримки на локальному рівні. Результати дослідження підтверджують, що інтегрована модель є ефективним інструментом підвищення адресності, доступності та якості соціальних послуг.

Ключові слова: Інтегровані соціальні послуги, громада, міжвідомча взаємодія, мультидисциплінарна команда, раннє втручання, соціальний супровід, оцінка потреб, соціальна політика, інклюзивні послуги; підтримка сім'ї.

Постановка проблеми. В сучасних умовах соціальних трансформацій, поглиблених воєнними подіями, економічною нестабільністю та зростанням кількості вразливих груп населення, особливої актуальності набуває забезпечення комплексних соціальних послуг. Система соціальної підтримки в Україні перебуває у стані динамічних змін, що вимагають переосмислення змісту, структури та технологій роботи з отримувачами послуг. На передній план виходить інтегрований підхід, який дозволяє поєднати ресурси різних сфер – соціальної, медичної, освітньої, психологічної, юридичної – у межах єдиного процесу допомоги людині чи сім'ї.

Таке поєднання дає змогу оперативно реагувати на багатовимірні потреби отримувачів, уникати дублювання функцій різних служб і забезпечувати адресну підтримку, орієнтовану на конкретний життєвий випадок. У реаліях сьогодення інтегровані послуги стають ключовим механізмом підвищення

ефективності соціальної роботи, адже класичні фрагментарні моделі вже не здатні забезпечити належний рівень соціальної безпеки.

Разом з тим, впровадження комплексного підходу супроводжується низкою викликів: нестачею міжвідомчої координації, кадровим дефіцитом, цифровою нерівністю, відсутністю усталених стандартів взаємодії та потребою у підвищенні кваліфікації фахівців. Це зумовлює необхідність теоретичного та практичного аналізу специфіки забезпечення інтегрованих соціальних послуг у сучасних умовах, що й визначає актуальність обраної тематики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інтеграції соціальних послуг, удосконалення системи соціального захисту та розвитку міжвідомчої взаємодії в Україні розглядалися у працях таких вітчизняних і зарубіжних науковців, як Ігнатенко К. та Садзаглішвілі Ш. [1], Зелісько Т. і Чопко Н. [2], Лугова В. М. [3], Семигіна Т. [4, 5], Столярик О. [6], Бачинська М. В. [7], які акцентували увагу на трансформаційних процесах у системі надання соціальних послуг, зокрема в умовах децентралізації та воєнного стану.

Важливими є також дослідження, присвячені практичним аспектам організації інтегрованих соціальних послуг на рівні громад, зокрема аналітичні звіти CEDOS [8], Міністерства соціальної політики України [9], Верховної Ради України [10], а також міжнародних організацій UNICEF [11], WHO Europe [12] та International Rescue Committee [13]. Ці документи розкривають проблеми фінансування, кадрового забезпечення, координації між секторами та цифровізації процесів соціального обслуговування.

Попри значну кількість досліджень, залишається потреба у систематизації наукових підходів до оцінки ефективності інтегрованої моделі, уточненні критеріїв якості соціальних послуг, а також у розробленні єдиного методологічного інструментарію для оцінки результативності взаємодії соціальних інституцій у громадах.

Методика досліджень. У процесі дослідження застосовано сукупність загальнонаукових методів, серед яких узагальнення, порівняння, аналіз та синтез, що забезпечують цілісне розуміння способів поєднання різних підходів у практиці надання соціальних послуг і особливостей взаємодії фахівців різних установ та професійних сфер. Для підвищення наочності використано графічні матеріали, які структурують та ілюструють ключові ідеї. Теоретичну основу роботи становлять сучасні наукові підходи до інтеграції соціальних послуг та її базові принципи.

Результати досліджень. Запровадження інтегрованого підходу до організації соціальних послуг в Україні було започатковано в межах проекту «Спільно. Соціальні послуги для сім'ї у громаді», реалізованого у партнерстві з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ). Ініціативу здійснював Консорціум партнерських організацій, очолюваний Українською мережею за права дитини, за фінансової підтримки Уряду Німеччини та Німецького банку розвитку (KfW). До складу Консорціуму увійшли такі неурядові організації, як «Маріупольська спілка молоді», «Надія і житло для дітей», «Партнерство “Кожній дитині”», «СОС Дитячі містечка» та «Соціальна синергія» [11].

Проект був заснований на комплексному баченні соціальної роботи, яке охоплювало профілактику складних життєвих обставин, запобігання соціальному сирітству, раннє виявлення дітей та сімей, що потребують допомоги, їх направлення на відповідні послуги, а також підтримку процесів реінтеграції дітей із закладів інституційного догляду у спроможні сім'ї. Важливу роль у реалізації підходу відіграв механізм міжвідомчої взаємодії, який передбачав узгоджену співпрацю зі службами освіти, охорони здоров'я, культури, соціального захисту, а також органами правопорядку та системою правосуддя.

Особливе місце у впровадженні інтегрованих соціальних послуг займає розвиток послуги раннього втручання в інклюзивно-ресурсних центрах (ІРЦ). Вона спрямована на підтримку дітей раннього віку із затримками розвитку, установленою інвалідністю або високим ризиком її виникнення. З цією метою фахівці ІРЦ проходять спеціалізоване навчання та оволодівають методиками ведення випадку, що забезпечує комплексний супровід дитини та родини. Водночас нормативно-правові акти визначають порядок перенаправлення сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, до відповідних служб для подальшого соціального супроводу.

Таким чином, реалізація проекту «Спільно» дала можливість сформувати дієву систему соціального захисту на рівні громад, орієнтовану на комплексну підтримку вразливих сімей та дітей. Інтеграція соціальних послуг у різні сфери життя громади, зміцнення міжвідомчої співпраці та адаптація міжнародних підходів стали ключовими чинниками успішності ініціативи.

Становлення сучасної соціальної роботи супроводжується активним формуванням теоретичної бази та узагальненням практичного досвіду. Цей процес обумовлений соціальними потребами суспільства, яке дедалі більше орієнтується на формування нової соціальної політики, спрямованої на підтримку дітей, молоді та сімей [2, 4, 6, 13]. Інтеграція у цьому контексті передбачає створення умов, за яких громада сприяє максимальній реалізації соціального потенціалу кожної особи. Її сутність полягає у налагодженні ефективної взаємодії між установами, що функціонують на території громади, і мають спільну мету – розвиток людини та підвищення якості надання послуг. Завдяки залученню всього соціального ресурсу громади зростає результативність роботи та забезпечується помітне покращення соціальних результатів [3, 9, 11].

Інтеграція як процес передбачає застосування інтегрованого підходу, який визначає алгоритм взаємодії з особою та способи ведення її випадку. Він істотно змінює традиційні підходи до соціального обслуговування. Науковці тлумачать інтеграцію як об'єднання ресурсів, координацію функцій та узгодження дій задля створення єдиної системи соціальної підтримки [3, 9, 11]. Основними індикаторами інтеграційного процесу виступають використання інтегрованого підходу та формування інтегративної ситуації. Інтегрований підхід розглядається як спосіб взаємодії з індивідом, що передбачає не лише адаптацію особи до умов громади, а й активні дії громади щодо пристосування власних сервісів до потреб клієнта. У межах такого підходу соціальні інституції

змінюють свої цінності, принципи та організаційно-методичні засади, що дає їм змогу глибше розуміти проблеми отримувачів послуг і пропонувати більш ефективні рішення. У ситуації інтегративної взаємодії допомогу людині зазвичай надає представник громади, який виступає в ролі захисника її інтересів і координатора різних видів підтримки [3, 9, 11, 12].

З огляду на це, важливо створювати та підтримувати функціонування спеціалізованих соціальних служб, які працюють із конкретними групами клієнтів і взаємодіють з усіма установами громади. Такі служби мають змогу ініціювати розроблення нових послуг у сферах освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та інших напрямках.

Отже, інтегровані соціальні служби становлять сукупність установ, діяльність яких організована відповідно до потреб громади та спрямована на адресну підтримку сімей і дітей, що опинилися у складних життєвих ситуаціях. Інтегрована система соціальних послуг, у свою чергу, передбачає поєднання соціального захисту, медичної та освітньої сфер, ювенальної превенції та інших напрямів задля комплексної підтримки вразливих категорій населення [4, 6]. Такий підхід сприяє не лише підвищенню рівня соціального добробуту громади, а й ефективному використанню кадрового, фінансового й технологічного потенціалу.

Запровадження комплексної моделі дозволяє здійснювати об'єктивну оцінку можливостей сім'ї чи особи, стимулювати їхню соціальну активність і формувати алгоритми взаємодії, спрямовані на досягнення визначених цілей. Взаємодія між суб'єктами соціальної політики та ефективна координація заходів сприяють не лише оптимізації підтримки, а й позитивним змінам у поведінкових моделях людей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Інтегрований підхід і створення інтегративної ситуації стають підґрунтям ефективного функціонування інтегрованих служб, адже передбачають активну співпрацю фахівців між собою та з клієнтами. Це дає змогу формувати інноваційну систему соціального обслуговування на рівні громади, орієнтовану на захист прав отримувачів послуг через визначення їхніх потреб та надання всебічної підтримки [4].

Одним із важливих напрямів трансформації системи соціальних послуг є зміна складу суб'єктів, відповідальних за їх надання та організацію. У 2003 році до таких суб'єктів належали державні й комунальні установи, а також недержавні неприбуткові організації та фізичні особи. З 2012 року право надання соціальних послуг поширилося на установи незалежно від форми власності, а також на суб'єктів підприємницької діяльності. У 2019 році коло суб'єктів було розширене та включало не лише надавачів і отримувачів послуг, а й уповноважені органи, а також об'єднання надавачів, працівників і отримувачів соціальних послуг [5, 11].

Відповідно до статті 13 Закону України «Про соціальні послуги», інтегрований підхід передбачає концентрацію ресурсів та зусиль різних інституцій на рівні громади. Це дозволяє забезпечувати доступ до соціальних послуг не лише у спеціалізованих закладах, а й у закладах освіти, охорони здоров'я, культури, центрах зайнятості та інших установах. Законодавство

також передбачає можливість створення комплексних установ соціального обслуговування, що включають структурні або територіально відокремлені підрозділи, які надають широкий спектр послуг різним групам населення. Такий підхід мінімізує відомчі бар'єри та сприяє ефективній координації соціальної політики в територіальних громадах [5].

Подальший розвиток інтегрованих соціальних послуг в Україні значною мірою визначається нормативною базою, яка останніми роками активно оновлюється. Закон України «Про соціальні послуги» в оновленій редакції закріплює принцип концентрації ресурсів на рівні громади та можливість створення комплексних установ, що містять кілька видів послуг у межах єдиного простору. Це дозволяє долати відомчі бар'єри й забезпечує більш послідовну траєкторію підтримки для сімей і дітей, які потребують втручання. Урядові зміни 2023–2025 років посилили акцент на міжвідомчій взаємодії, кейс-менеджменті та обов'язковому залученні фахівців різних сфер до розв'язання складних випадків. Інституційні трансформації особливо помітні на прикладі реорганізації органів, відповідальних за захист прав дітей та розвиток соціальних послуг. Завершення формування нової Державної служби у справах дітей та чіткий поділ повноважень із Нацсоцслужбою створили умови для більш ефективної маршрутизації випадків, швидкої оцінки потреб та направлення сімей до відповідних надавачів. Паралельно з цим держава розвиває політику деінституціалізації, що стимулює громади створювати послуги, здатні замінити застарілі моделі інтернатного догляду.

Практика інтегрованої допомоги активно поширюється через партнерські ініціативи за участі міжнародних організацій. Значну роль у цьому процесі відіграє програма ЮНІСЕФ «Спільно», яка за останні роки сформувала цілісну екосистему просторової та сервісної підтримки дітей, молоді й батьків у громадах. Мережа таких просторів поєднує соціальний супровід, психологічну допомогу, освітні активності та маршрутизацію до державних послуг, забезпечуючи фактичну інтеграцію різних видів підтримки на локальному рівні. Розширення цих сервісів у 2024 році дало змогу налагодити тіснішу співпрацю між службами у справах дітей, медичними закладами, школами, ЦНАПами та організаціями громадянського суспільства.

Особливо важливою складовою інтегрованої моделі є розвиток раннього втручання для дітей віком від народження до чотирьох років. Держава поступово уніфікує стандарти надання цієї послуги та визначає базові вимоги до мультидисциплінарних команд, що працюють з дітьми та їхніми батьками. Запровадження практики роботи в природному середовищі дитини, що передбачено чинними документами, дозволяє зробити допомогу більш доступною, персоналізованою і своєчасною. Підготовка фахівців інклюзивно-ресурсних центрів та системне навчання щодо ведення випадку є ключовими умовами ефективного поширення цієї послуги.

На рівні громад інтеграція відбувається найуспішніше там, де створено так звані «єдині точки входу», через які отримувач може звернутися по допомогу та бути спрямованим до відповідних спеціалістів. У таких громадах соціальні працівники, фахівці з освіти, медицини та психологи працюють у межах

мультидисциплінарних команд, спільно оцінюють потреби сім'ї, визначають першочергові дії та координують надання послуг. Зростає роль громадських просторів підтримки, які поєднують первинне консультування, кризове реагування, супровід і скерування до спеціалізованих служб. Ці практики дають змогу значно скоротити час реагування та покращити якість взаємодії між інституціями.

Міжнародні партнери продовжують відігравати вагомий роль у розвитку інтегрованих послуг, особливо у сфері підтримки дітей з інвалідністю та їхніх сімей. Упродовж 2022–2024 років реалізовано низку програм, спрямованих на підвищення доступності сервісів, розроблення інструментів оцінювання потреб, навчання фахівців та підтримку громад, які впроваджують інклюзивні підходи.

У питаннях фінансування інтегрованої моделі ключовим залишається поєднання місцевих бюджетів, державних субвенцій і ресурсів міжнародних партнерів. Держава поступово деталізує фінансові механізми для команд раннього втручання та інших інтегрованих послуг, що дозволяє громадам планувати власні бюджети більш прогнозовано. Разом з тим, виклики кадрового забезпечення, дефіцит спеціалістів, великий обсяг випадків та потреба в регулярній суперізії залишаються одними з найсерйозніших проблем, які необхідно вирішувати системно.

Попри значний прогрес, інтеграція стикається з труднощами, пов'язаними з нерівномірністю розвитку громад, браком інформаційної сумісності між системами, недостатньою стандартизацією процедури оцінювання потреб та обмеженими можливостями малих сільських громад. Війна створює додатковий тиск на систему, збільшуючи кількість сімей, які потребують термінової допомоги, що робить профілактику, скринінги та мобільні формати роботи особливо актуальними.

Подальший розвиток інтегрованих соціальних послуг потребує закріплення сталої моделі маршрутизації, впровадження єдиних цифрових інструментів кейс-менеджменту, розширення штатів мультидисциплінарних команд, створення системи регулярної професійної підтримки фахівців та удосконалення механізмів співфінансування. Ці кроки здатні підвищити якість і доступність послуг, забезпечити адресність підтримки та створити умови, за яких громади зможуть ефективно реагувати на зростаючі соціальні виклики.

Для забезпечення ефективності інтегрованої моделі надання соціальних послуг у громаді важливо чітко визначити функції кожного залученого суб'єкта та логіку їх взаємодії. У практиці соціальної роботи інтеграція означає об'єднання ресурсів, компетенцій і відповідальності різних установ з метою надання комплексної підтримки сім'ям та дітям. Узгоджена робота соціальної сфери, закладів освіти, медичної системи та мультидисциплінарної команди формує цілісну структуру, у межах якої відбувається оцінка потреб, планування, надання послуг та моніторинг результатів. Для систематизації цих елементів подано таблицю, яка відображає ключові рівні функціонування інтегрованої моделі та відповідні функції кожного рівня. Таблиця демонструє узагальнену структуру інтегрованої системи соціальних послуг у громаді, побудовану на принципах взаємодії між різними секторами.

Табл. Інтегрована модель надання соціальних послуг

Громада	Загальна координація, визначення пріоритетів, організація взаємодії між установами.
Соціальна сфера	Соціальний супровід, оцінка потреб сім'ї, захист прав дітей, робота з випадками.
Освіта (ІРЦ, заклади освіти)	Виявлення особливих освітніх потреб, участь у командній оцінці, підтримка інклюзії.
Медицина (ПМСД)	Скринінг стану дитини, медична оцінка, направлення до профільних спеціалістів.
Мультидисциплінарна команда	Узгодження дій фахівців, спільна оцінка випадку, координація ресурсів.
Етапи роботи	Первинна оцінка потреб; ведення випадку; скерування до послуг.
Інтегрований план	Формування індивідуальної програми підтримки.
Надання послуг	Соціальні, психологічні, медичні, освітні, інклюзивні, консультативні послуги.
Моніторинг і оцінка	Аналіз результатів, корекція індивідуального плану.

На рівні громади формується загальна координація та визначаються стратегічні пріоритети розвитку послуг. Соціальна сфера здійснює оцінку потреб сімей і забезпечує ведення випадків. Освітні заклади, зокрема інклюзивно-ресурсні центри, відповідають за виявлення освітніх та розвиткових потреб дітей. Медична система забезпечує медичний скринінг і направлення до профільних спеціалістів. Центральну роль відіграє мультидисциплінарна команда, яка координує дії всіх залучених фахівців. Її діяльність охоплює оцінку потреб, ведення випадку, узгодження маршруту отримувача послуг та формування інтегрованого плану підтримки. Подальше надання послуг передбачає залучення соціальних, психологічних, медичних, освітніх та інклюзивних сервісів залежно від потреб сім'ї або дитини. Завершальним етапом є моніторинг і оцінка результативності втручання, що дозволяє коригувати план підтримки та забезпечувати безперервність допомоги.

Висновки. Проведене дослідження засвідчує, що інтегрована модель надання соціальних послуг стає ключовим напрямом розвитку сучасної соціальної політики України, особливо в умовах воєнних викликів, зростання соціальної вразливості населення та необхідності оптимізувати використання ресурсів громад. Імплементация інтегрованого підходу забезпечує можливість комплексного реагування на потреби сімей і дітей, усуває фрагментарність міжвідомчої взаємодії та сприяє підвищенню адресності соціальної підтримки. Досвід реалізації національних і міжнародних програм, зокрема ініціатив за підтримки ЮНІСЕФ, демонструє ефективність міждисциплінарних команд, значення раннього втручання, а також важливість створення локальних моделей підтримки в громадах.

Разом з тим інтеграція соціальних послуг супроводжується низкою викликів: нерівномірним інституційним розвитком громад, нестачею кваліфікованих кадрів, перевантаженістю соціальних працівників, недосконалою цифровою сумісністю систем та обмеженими фінансовими ресурсами на місцевому рівні. Вирішення цих проблем потребує системної державної політики, спрямованої на розвиток кадрового потенціалу, цифровізацію сервісів, зміцнення фінансових механізмів та поетапне розширення профілактичних і інклюзивних послуг.

Отже, інтегрована система соціальних послуг є дієвим інструментом підвищення соціальної безпеки та добробуту населення за умови узгодженої роботи всіх суб'єктів соціальної сфери, розвитку професійного середовища та стратегічної підтримки з боку держави й громад. Результати дослідження підтверджують, що саме комплексний, міжвідомчий і людиноорієнтований підхід формує основу ефективної та сучасної соціальної підтримки в Україні.

Література:

1. Ігнатенко К., Садзаглішвілі Ш. Digitalization of social services in response to the war in Ukraine. *Scientific Works of South Ukrainian National Pedagogical University*. 2023. № 3. Р. 14–22.
2. Зелісько Т., Чопко Н. Еволюція системи соціальних послуг в Україні: виклики, трансформація, перспективи. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 75. С. 32–38.
3. Лугова В. М. Специфіка надання інтегрованих соціальних послуг в Україні: міждисциплінарний підхід. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Т. 10. № 2. С. 38–44.
4. Семигіна Т. Analysis of Social Work Educational Programs in Ukraine: Institutional Aspect. *Social Work and Education*. 2024. № 4. DOI: 10.25128/2520-6230.24.4.3
5. Семигіна Т. Виклики та перспективи соціальної роботи в системі охорони здоров'я України. 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4949782
6. Столярик О., Семигіна Т. Забезпечення якості соціальних послуг як завдання підготовки соціальних працівників в Україні в умовах євроінтеграції. *Social Work and Education*. 2024. № 11(3). Р. 417–431. DOI:10.25128/2520-6230.24.3.9
7. Бачинська М. В. Інституційна безпека соціальної сфери України в умовах війни. *Актуальні проблеми розвитку економіки*. 2023. С. 263–271. DOI: 10.15330/apred.2.19.263-271
8. CEDOS. Дослідження з питань соціального захисту та соціальних прав в Україні: задоволеність соціальними послугами. Аналітичний звіт. Київ, 2024. 46 с. [Електронний ресурс]. URL: <https://cedos.org.ua/researches/doslidzhennya-z-pytan-soczialnogo-zahystu>
9. Міністерство соціальної політики України. Розвиток соціальних послуг у територіальних громадах: аналітичний огляд 2023–2024 рр. Київ, 2024. 41 с. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.msp.gov.ua>

10. Верховна Рада України. Доступ до соціальних послуг населення, яке постраждало через війну: тенденції 2022–2024. Аналітична довідка. Київ, 2024. 28 с. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.rada.gov.ua/uploads/documents/75507.pdf>
11. UNICEF. Мінімальний пакет інтегрованих соціальних послуг для сімей з дітьми: методичні рекомендації. Київ, 2024. 54 с. [Електронний ресурс]. URL: <https://childrights.org.ua/en/projects/project-minimum-package-of-integrated-social-services-for-families-with-children>
12. World Health Organization (WHO Europe). Primary health care and social support coordination in Ukraine: Review 2023–2024. Copenhagen, 2024. 57 с. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.who.int/europe>
13. International Rescue Committee. Strengthening Family Support Services in Ukrainian Communities: Annual Report. IRC, 2024. 38 с. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.rescue.org>

References:

1. Ihnatenko, K., Sadzaglishvili, Sh. (2023). Digitalization of social services in response to the war in Ukraine. *Scientific Works of South Ukrainian National Pedagogical University*, (3), 14–22. [in Ukrainian].
2. Zelisko, T., Chopko, N. (2025). Evolution of the system of social services in Ukraine: challenges, transformation, prospects. *Economy and Society*, (75), 32–38. [in Ukrainian].
3. Luhova, V. M. (2025). Specifics of providing integrated social services in Ukraine: an interdisciplinary approach. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, 10(2), 38–44. [in Ukrainian].
4. Semyhina, T. (2024). Analysis of Social Work Educational Programs in Ukraine: Institutional Aspect. *Social Work and Education*, (4). DOI: 10.25128/2520-6230.24.4.3.
5. Semyhina, T. (2024). Challenges and prospects of social work in the health care system of Ukraine. *SSRN Electronic Journal*. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4949782. [in Ukrainian].
6. Stolyaryk, O., Semyhina, T. (2024). Ensuring the quality of social services as a task of training social workers in Ukraine in the context of European integration. *Social Work and Education*, 11(3), 417–431. DOI: 10.25128/2520-6230.24.3.9. [in Ukrainian].
7. Bachynska, M. V. (2023). Institutional security of Ukraine's social sphere during wartime. *Current Problems of Economic Development*, (2.19), 263–271. DOI: 10.15330/apred.2.19.263-271. [in Ukrainian].
8. CEDOS. (2024). *Research on social protection and social rights in Ukraine: satisfaction with social services. Analytical report*. Kyiv, 46 p. URL: <https://cedos.org.ua/researches/doslidzhennya-z-pytan-soczialnogo-zahystu>. [in Ukrainian].
9. Ministry of Social Policy of Ukraine. (2024). *Development of social services in territorial communities: analytical review 2023–2024*. Kyiv, 41 p. URL: <https://www.msp.gov.ua>. [in Ukrainian].
10. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024). *Access to social services for the population affected by the war: trends 2022–2024. Analytical note*. Kyiv, 28 p. URL: <https://www.rada.gov.ua/uploads/documents/75507.pdf>. [in Ukrainian].

11. UNICEF. (2024). *Minimum package of integrated social services for families with children: methodological recommendations*. Kyiv, 54 p. URL: <https://childrights.org.ua/en/projects/project-minimum-package-of-integrated-social-services-for-families-with-children>. [in Ukrainian].
12. World Health Organization (WHO Europe). (2024). *Primary health care and social support coordination in Ukraine: Review 2023–2024*. Copenhagen, 57 p. URL: <https://www.who.int/europe>.
13. International Rescue Committee. (2024). *Strengthening family support services in Ukrainian communities: annual report*. IRC, 38 p. URL: <https://www.rescue.org>.

Annotation

Zharun O. V., Cherneha I. I., Blenda N. O., Korotieiev M. A., Zharun R. F.
Specifics of providing integrated social services in today's realities

This article examines the specific features of providing integrated social services in the contemporary context of Ukrainian communities, with particular attention to the impact of social, economic, and wartime challenges on the organization of support for families and children. The study summarizes the conceptual foundations of the integrated approach, which combines resources from the social protection system, education, health care, and community-based institutions. A central focus is placed on the transformation of the institutional landscape, including the expansion of multidisciplinary teams, the introduction of early intervention services, and the development of coordinated case management practices aimed at improving the continuity and effectiveness of support.

The article outlines the role of local self-government in shaping service delivery, highlighting the importance of community-level coordination, unified entry points, and the creation of individualized support plans. It also analyses the contributions of national reforms and international initiatives led by UNICEF, which have promoted the introduction of integrated child- and family-oriented services, strengthened interagency cooperation, and supported capacity-building among practitioners. The implementation of these models demonstrates that integration reduces service fragmentation, ensures more accurate identification of needs, and improves access to essential social, psychological, educational, and medical services.

At the same time, the article identifies key challenges that hinder the full realization of integrated service systems: uneven community capacities, shortages of trained personnel, limited financial resources, the overburdening of social workers, and the lack of digital compatibility between information systems. These barriers highlight the need for comprehensive policy measures to enhance professional training, expand preventive services, digitalize case management, and establish stable funding mechanisms. Overall, the findings indicate that integrated social services form an effective and future-oriented model of social support in Ukraine. By ensuring coordinated action among various sectors and focusing on the individual needs of recipients, the integrated approach strengthens community resilience, improves service quality, and contributes to higher levels of social well-being and protection in times of instability.

Key words: integrated social services, community, multidisciplinary team, case management, social protection, Ukraine.